

Vesistöjen säännöstely - Miten vedenkorkeudet määräytyvät

Vesitalousasiantuntija Johanna Lantto
Lounais-Suomen elinvoimakeskus

25.8.2026



LOUNAIS-SUOMEN ELINVOIMAKESKUS

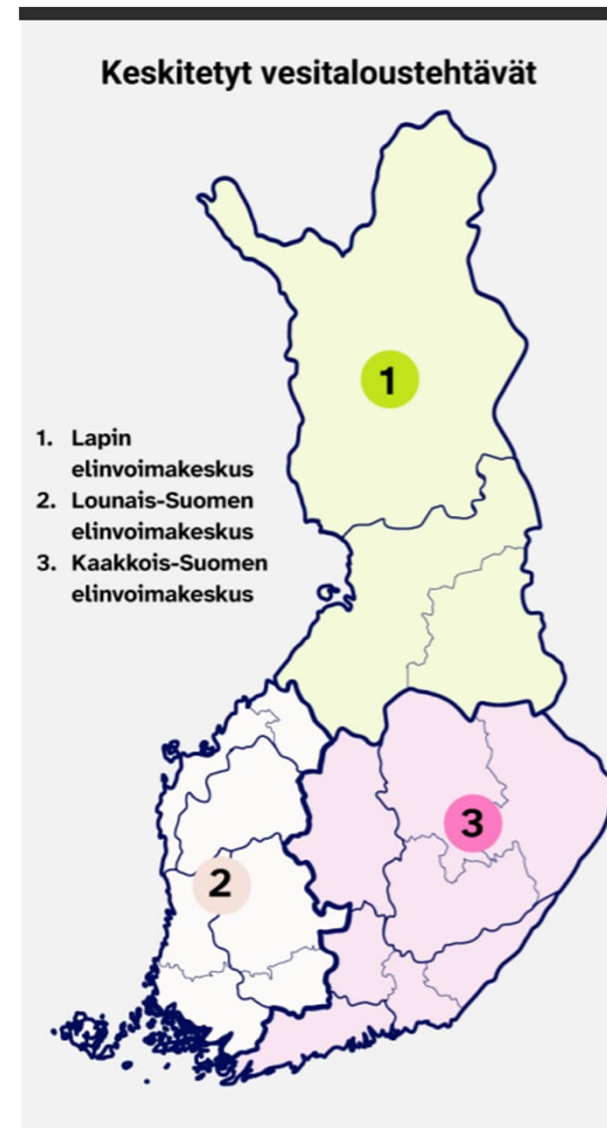
Vesitalousosaston tehtäviä:

- Yleisen edun valvonta vesitalousasioissa
- Tulva- ja kuivuusriskien hallinta sekä operatiivinen tulvantorjunta
- Maa- ja metsätalouden vesienhallinnan edistäminen
- Valtion vesistörakenteista huolehtiminen
- Hydrologinen seuranta

Tehtäviin lukeutuu myös mm.:

- Patoturvallisuus
- Säännöstelynhoito ja säännöstelyrakenteiden kunnossapito
- Vesitilannetiedotteiden laatiminen
- Säännöstelyjen kehittäminen
- Vesistökuunnostukset (esim. Harjunpäänjoki 2022)
- Ojitusasiat
- Avustukset
- <https://www.rahatpintaan.fi/>
- Lausunnot vesitalousasioissa

25.8.2026



Vesistöjen säännöstely

- Vesilain (587/2011) luku 7:

Vesistöjen säännöstely = muu kuin vähäinen veden virtaaman ja korkeuden jatkuva säätely sekä veden jatkuva juoksuttaminen vesistöstä tai sen osasta toiseen

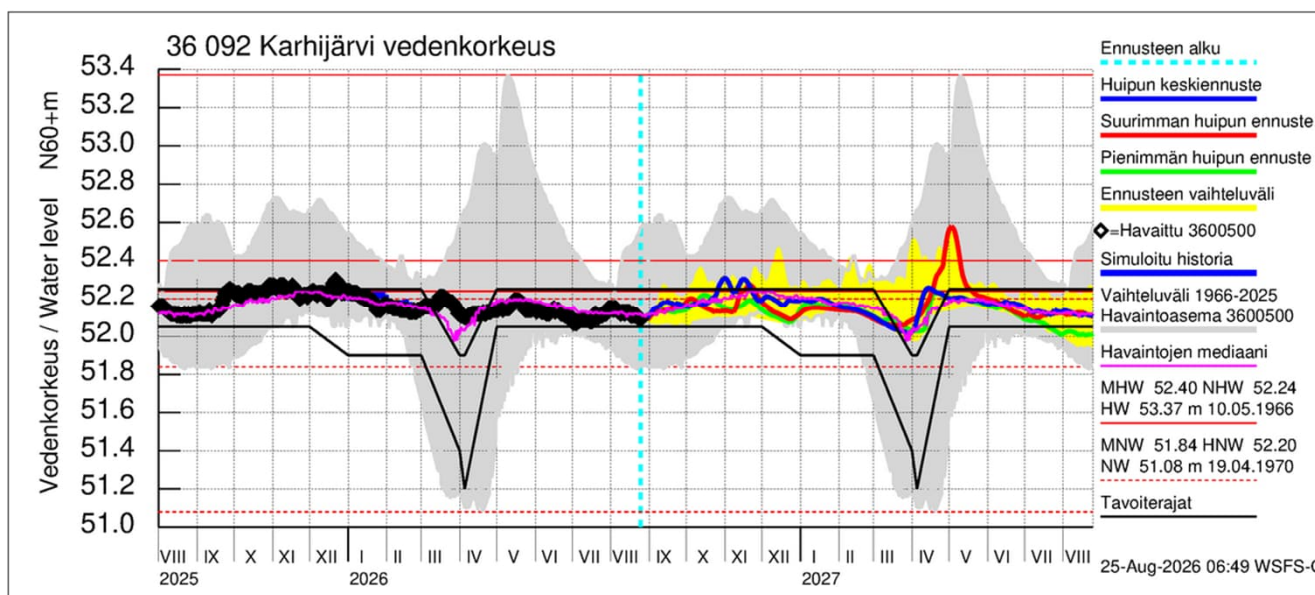
- Syitä vesistöjen säännöstelylle:
 - Maatalous (esim. peltomaan lisäys, kevättulvien alentaminen)
 - Vesivoimatuotanto (säättövoimaa)
 - Tulvariskien torjuminen
 - Myös virkistyskäyttö ja vesiluonto huomioidaan
- Säännöstelylupia myönnetty mm. kuivatusyhtiöille, ojitusyhteisölle ja vesivoimayhtiöille
 - Lupa määrittelee rajat vedenkorkeuksille ja juoksutusmäärille

Säännöstelyluvat

Korkeusjärjestelmät vaihtelevat, N43 -> N60 -> N2000 (nykyinen järjestelmä)

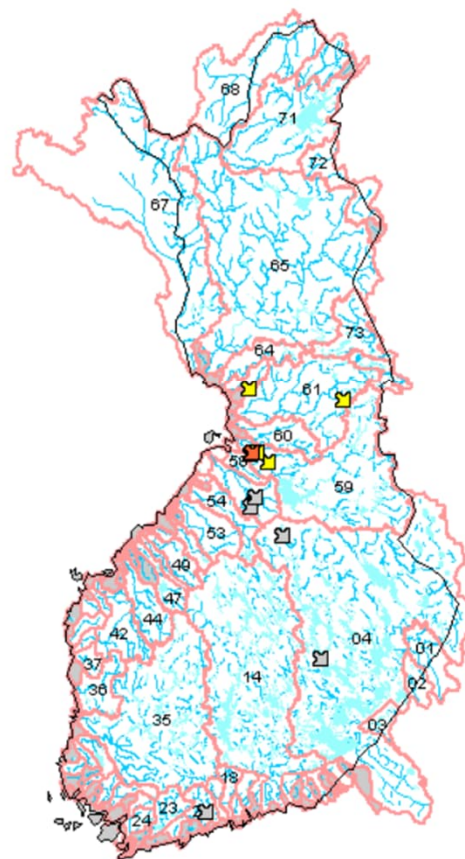
Kevätkuoppa Säännöstellyn järven vedenkorkeuden alentaminen ennen kevättulvaa. Tarkoituksena on tehdä järveen varastotilavuutta lumen sulamisvesiä varten. Kevätkuopan syvyys ja ajankohta on määrätty osassa säännöstelylupia.

Säännöstelyväli Säännöstelyluvan ala- ja ylärajan välinen veden korkeusero, jolla säännöstelyä saadaan suurimmillaan toteuttaa.



Vesistöennusteet

Järvien ja jokien automaattiset vedenkorkeus-, virtaama- ja tulvavaroitukset ennustejaksolla 25.08. - 24.09.2026
Päivitetty 25.08.2026 kello 07.52. Ennustekuvat voivat olla edellisestä ennustejaksosta.



04 Vuoksen vesistöalue

-  Unnukka, Taipale ylä ilmoitus säännöstelyrajan ylityksestä
-  Salahminjärvi ilmoitus säännöstelyrajan ylityksestä

21 Vantaanjoen vesistöalue

-  Tuusulanjärvi ilmoitus säännöstelyrajan ylityksestä

57 Siikajoen vesistöalue

-  Kortteisen tekojärvi ilmoitus säännöstelyrajan ylityksestä
-  Lämsänkосki kokonaisvirtaama huomautus tulva- tai virtaamarajan ylityksestä (Uljuan koneistovirtaaman ylitys)

59 Oulujoen vesistöalue

-  Utanen huomautus tulva- tai virtaamarajan ylityksestä
-  Pälli huomautus tulva- tai virtaamarajan ylityksestä
-  Pyhäkoski huomautus tulva- tai virtaamarajan ylityksestä
-  Montta huomautus tulva- tai virtaamarajan ylityksestä

61 Iijoen vesistöalue

-  Tyräjärvä huomautus korkeasta vedenpinnasta

63 Kuivajoen vesistöalue

-  Oijärvi huomautus korkeasta vedenpinnasta

<https://wwwi2.ymparisto.fi/i2/95/vesiA.html>

www.vesi.fi

Eurajoen vesistöalue

- Maatalousvaltainen alue, järvisyys 13 %
 - Pyhäjärvi (säännöstelty Kauttuan padolla, valtio hoitaa säännöstelyn)
 - Köyliönjärvi (pohjapato)
- Eurajoessa kolme voimalaitosta:
 - Eurakoski (yksityinen)
 - Paneliankoski (kalatie sivu-uomassa)
 - Pappilankoski (kalatie)
 - Eurajoessa tehty kalataloudellisia kunnostustoimenpiteitä (totaaliesteet vielä Eurakosken voimalaitos ja Kauttuan pato)
- Köyliönjoessa vanhat myllypadot (Tuiskula ja Harolankoski)
- Kuivana aikana vettä voi pumpata Kokemäenjoesta Köyliönjokeen ja siitä Eurajokeen



Tuiskulan pato

Säkylän Pyhäjärvi

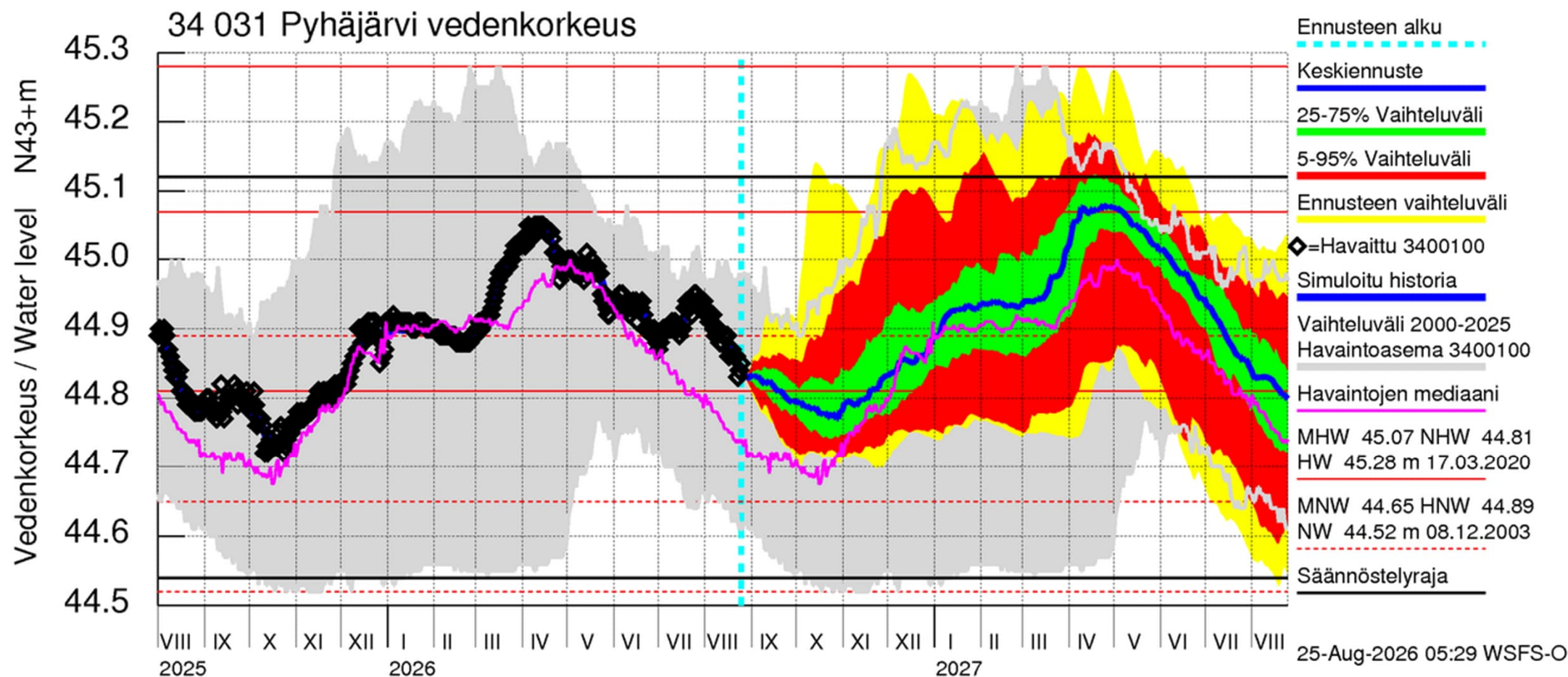
- Järven pintaa laskettu 1852-1853 n. 2 metrillä
- Säännöstelty 1960-luvulta saakka, nykyinen lupa vuodelta 1975. Lupa valtiolla.
- Säännöstely hoidetaan Kauttuan säännöstelypadolla (elinvoimakeskus hoitaa kaukokäytöllä)
 - Kauttuan padolle tehtiin merkittävä kunnostus ja automatisointi 2024, kustannukset yli 1 M€



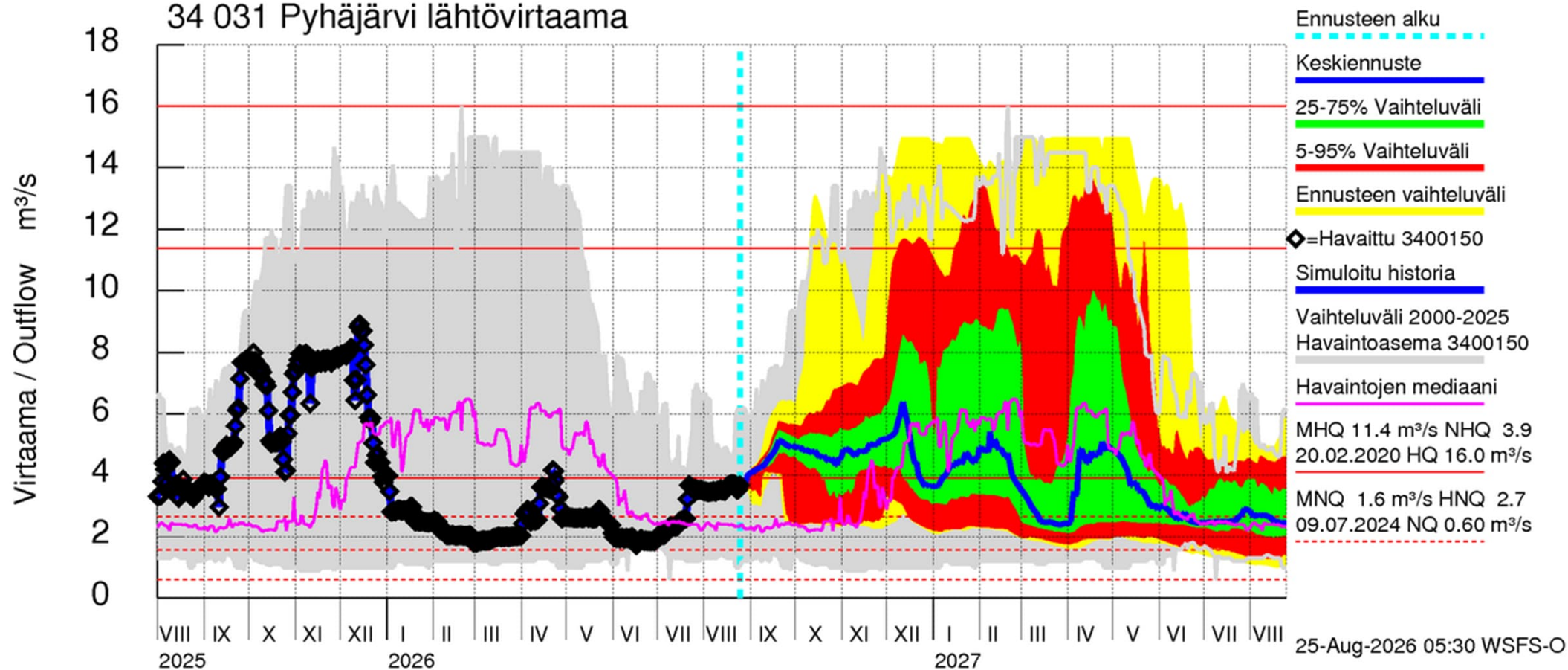
”Vedenkorkeus ei saa alittaa alarajaa $N_{43} +44,54$ m eikä tuulista tai muista tilapäisistä luonnonmukaisista häiriöistä johtuvia lyhytaikaisia poikkeuksia lukuun ottamatta ylittää ylärajaa $N_{43} +45,12$ m. Juoksutus Eurajokeen saa olla enintään $17 \text{ m}^3/\text{s}$, eikä se saa alittaa $0,8 \text{ m}^3/\text{s}$ ja kuivanakin aikana on pyrittävä juoksuttamaan noin $2 \text{ m}^3/\text{s}$. Lisäksi vedenpinta kevättulvan varalta on laskettava talven aikana 16.3. mennessä vähintään korkeuteen $N_{43} +44,85$ m, jos se on mahdollista juoksutusmääräyksiä rikkomatta, sikäli kun tulovirtaaman ennakoarviot eivät osoita näin suurta alennusta säännöstelyn tarkoitukselle haitalliseksi. Kevättulvan jälkeen vedenkorkeus pyritään alentamaan kesän ajaksi korkeuteen $N_{43} +44,97$ m. Tämän tarkoituksen saavuttamiseksi juoksutuksen ei kuitenkaan tarvitse olla suurempi kuin $6 \text{ m}^3/\text{s}$.”

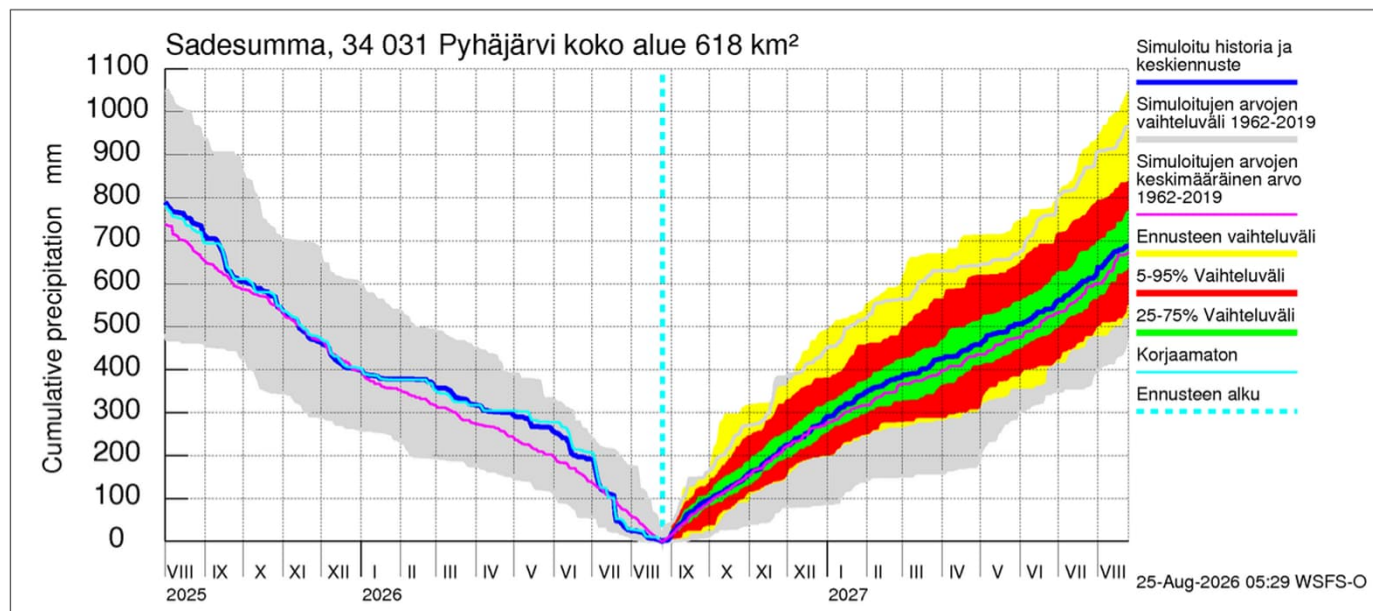
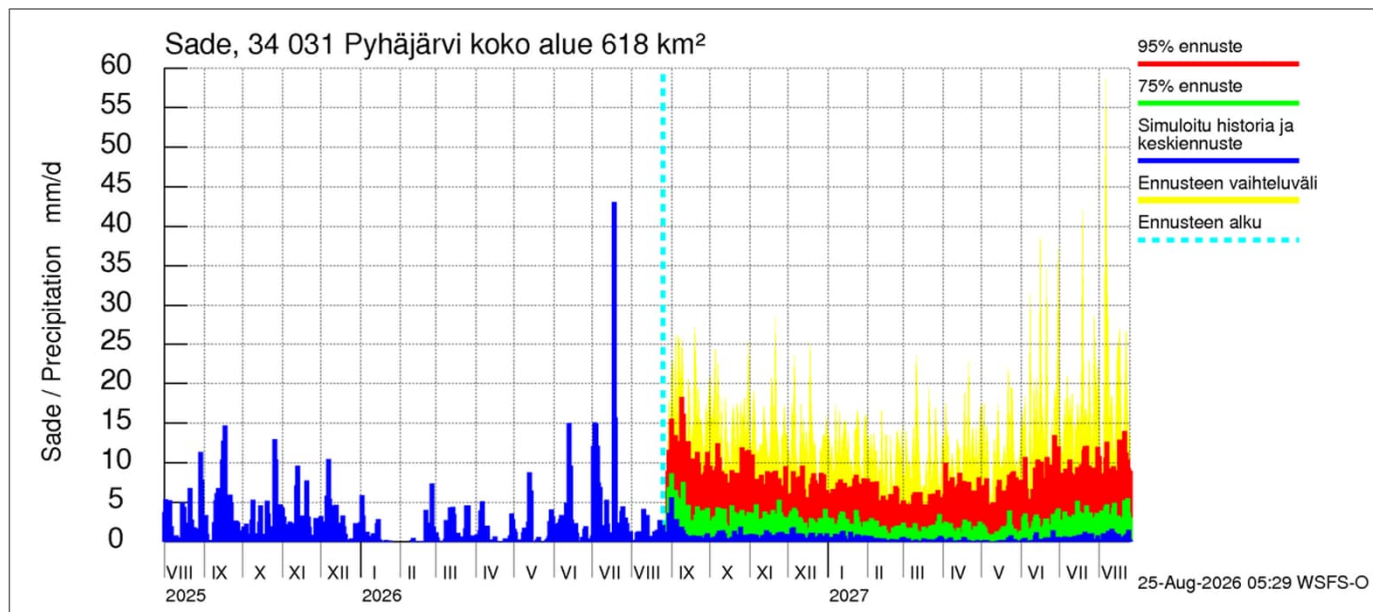


Kauttuan pato



34 031 Pyhäjärvi lähtövirtaama





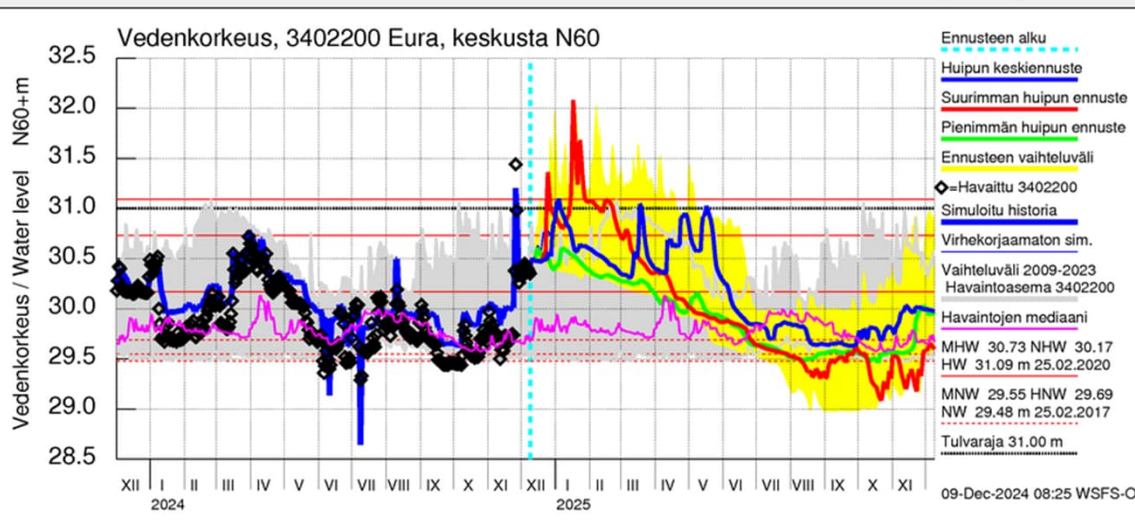
Lapinjoki

- Vesistön pääuoma on yläjuoksulla Hinnerjoki ja alempana Lapinjoki. Lapinjoki virtaa lähes umpeenkasvaneen Saarnijärven läpi.
- Koskeljärvi (lintuvesijärvi, Natura-alue, erämainen)
 - pintaa nostettu 1991
- Narvijärvi (paljon virkistyskäyttöä, matala järvi)
 - säännöstelylupa 1952
 - UPM-Kymmene haki 2002 lupaa poistaa säännöstelypato ja korvata se pohjapadolla. Lupa myönnettiin ja pohjapato valmistui vuonna 2010.
- Lapinjoki perattu voimakkaasti, pieni voimalaitos Lapinkoskessa
- Lapinjokeen johdetaan kesän kuivimpina kausina vettä Eurajoen Pappilankoskesta Rauman kaupungin ja UPM:n tarpeisiin vedenottolupien mukaisesti. Lapinjoesta vesi johdetaan kanavaa pitkin Äyhönjärveen, joka toimii raakavesilähteenä.



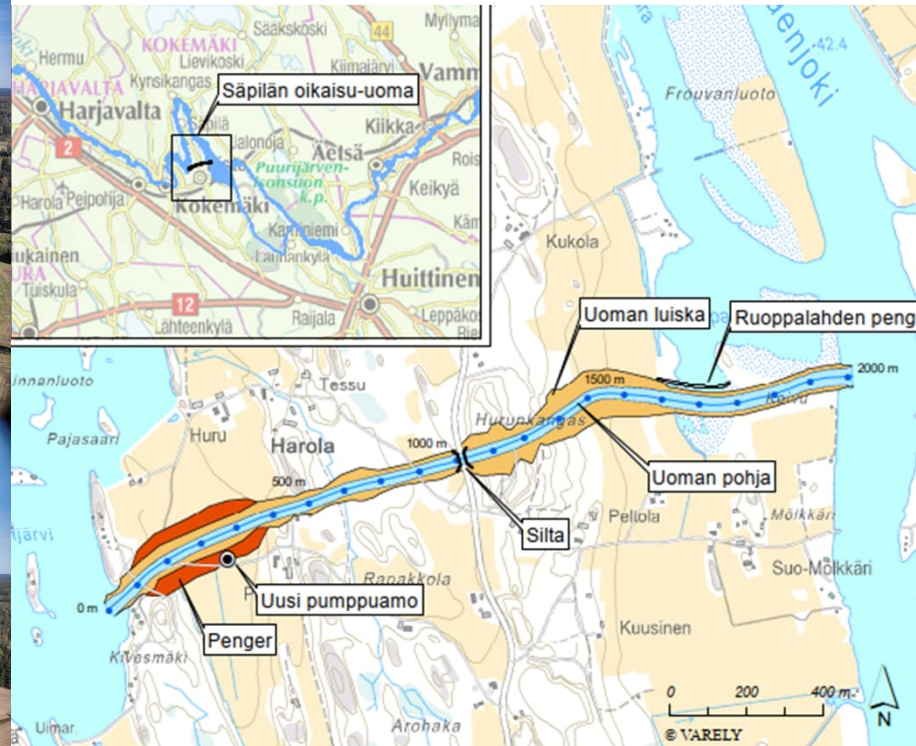
Euran tulva 11/2024

- Tulvan toistuvuus 1/50-1/100 vuotta
- Eurassa kastui useita kiinteistöjä, vedenkorkeus puoli metriä yli tulvarajan
- Pyhäjärvi nousi yli ylärajan
- Jatkossa Pyhäjärven säännöstely helpompaa vuonna 2024 valmistuneen Kauttuan patoremontin ansiosta



28.8.2026

Säpilän oikaisu-uoma Kokemäenjoessa



Ilmastonmuutoksen vaikutukset

Sää on muuttumassa ennakoimattommaksi ja sään ääri-ilmiöt yleistyvät

- Sadannat kasvavat keskimäärin eniten marraskuun ja toukokuun välisenä aikana ja vähiten loppukesällä. **Vetiset talvet lisääntyvät.**
- **Kesäiset rankkasateet** voivat voimistua ja toisaalta **kuivat jaksotkin** saattavat yleistyä.
- Ilmastonmuutoksen vuoksi lunta sulaa useammin jo talven aikana, ja osa talven sateista tulee suoraan vetenä. Lumipeitteinen aika lyhenee, ja **lumen vesiarvo on pienempi** kevääseen tultaessa. Säännöstelyn kevätkuoppaa tarvitaan jatkossa entistä harvemmin.
- Virtaamat kasvavat talvella. Suurehkoja virtaamahuippuja tulee myös talvella ja syksyllä.
- Haihdunta alkaa aikaisemmin keväällä. Varsinkin järvistä vuositasolla tapahtuva haihdunta kasvaa selvästi.



Elinvoimakeskus

Kiitos!

johanna.lantto@elinvoimakeskus.fi

28.8.2026



Seuraavissa dioissa vastauksia tilaisuudessa nousseisiin kysymyksiin

10.4.2026



Elinvoimakeskus

Esimerkkejä patojen luonnonmukaistushankkeista viime vuosilta (ennen-jälkeen kuvat)



Raisiojoen Hintsankoski, 2023

Esimerkkejä patojen luonnonmukaistushankkeista viime vuosilta (ennen-jälkeen kuvat)



Savojärven pato, 2024

Esimerkkejä patojen luonnonmukaistushankkeista viime vuosilta (ennen-jälkeen kuvat)



Hovirinnankosken pato, Paimionjoki, 2025



Elinvoimakeskus

Esimerkkejä pohjapatohankkeista viime vuosilta



Sääksjärven ja Puurijärven pohjapadot

Ennallistamissuunnitelma

Tilaisuudessa kysyttiin, mitä patoja ennallistamissuunnitelmassa on osoitettu peruttavaksi.

Ennallistamissuunnitelman teko on luonnosvaiheessa. Suunnitelmaan on pyydetty ELY-keskuksilta tietoja eri alueiden patojenpurkuhankkeista ja tulevaisuuden ajatuksista.

Suunnitelmassa tullaan julkaisemaan lista padoista, jotka on purettu tai ajateltu purettaviksi vuosina 2020-2030. Näitä on reilut 120 patoa, joiden poisto lisää 2000 km vapaasti virtaavaa vettä. Listalla voi olla myös patoja, joihin on tulossa tai tullut kalannousulle luonnonmukainen uoma. Vuoteen 2030 mennessä toteutuneeksi ajatellut hankkeet ovat jo yleensä etenemässä tai suunniteltu.

Suunnitelmassa hahmotellaan myös myöhemmin vuoteen 2050 mennessä purettavia patoja, mutta tarkempia tietoja näistä padoista ei julkaista suunnitelmassa. Suunnitelma ei tule ohjaamaan patojen luvitusta, mutta se voi ohjata valtion rahan käyttöä.